

Francja upaństwowi wytwórnie przemysłu wojennego

PARYŻ, 17. 7. Izba deputowanych przyjęła dziś w południe 484 przeciwko 85 głosom wniesiony przez rząd projekt ustawy w sprawie upaństwowienia przemysłu wojennego.

Przyjęcie ustawy, poprzedziły burzliwe obrady, w czasie których dochodziło do ostrych starć między przedstawicielami poszczególnych partii. Minister wojny Daladier w uzasadnieniu wniosku rządowego podkreślił, że wojna nie powinna nikomu przynosić zysków. Należy więc znieść swobodę produkowania sprzętu wojennego. Europa ogarnięta jest niepokojem. Niechaj więc gest Francji uspokoi pewne obawy. Należy rozprężyć tajemnicę programów zbrojeń. Pokój, do którego dąży Francja, jest pokojem lojalnym, a nie pokojem niewolników. Należy doprowadzić siły

zbrojne państwa do najwyższego poziomu, gdyż rozbrojenie osiągnąć można jedynie w zakresie międzynarodowym.

Projekt — mówił minister — nie doprowadzi do zaniku potrzebnych przedsięwzięć, gdyż żyją one wyłącznie z zamówień państwa. Wyłączenie dokonane będzie za odszkodowaniem i liczyć się będzie zarówno z prawami do dywidendy, jak z kursem akcji. Nie dopuszczając do żadnych rekursów, wprowadzimy kontrolę nad upaństwowionymi przedsiębiorstwami.

Creyssol (rad.) wypowiada się przeciw projektowi, dowodząc, że obciążą on skarb i będzie szczególnie niebezpieczny dla wytwórni przemysłu lotniczego. Minister Cot replikuje, że rząd zabezpieczy całkowitą swobodę działania dla konstruktorów i wynalazców

w dziedzinie przemysłu wojennego w ogóle, a lotnictwa w szczególności.

Przeciwko projektowi rządowemu występowali mówcy prawicy, m. in. Louis Marin, podkreślając niebezpieczeństwa gospodarcze, wypływające z upaństwowienia tak szerokiej dziedziny produkcji. W głosowaniu zdecydowana większość Izby wypowiedziała się za projektem rządowym.

Pismo odręczne gen. Rydza-Smigłego do matki gen. Orlicz-Dreszera

Gen. Rydz - Smigły wystosował do matki ś. p. gen. Orlicz - Dreszera odręczne pismo następującej treści: — Wiele Szanowna Pani. Jestem tak wstrząśnięty wiadomością o tragicznym zgonie ś. p. Syna Pani Gustawa, że wszelkie słowa współczucia wydają mi się zbyt nikłe i małe, by móc je Pani przesłać; wczoraj rozmawiałem z Nim, trudno mi uwierzyć, że dziś już nie żyje. W piersi Pani zamiera z bólu serce

matczyne, proszę mi wierzyć, że tak samo pełne bólu są żołnierskie serca naszej armii, która straciła Wielkiego Żołnierza i Generała. Nazwisko Jego pozostanie nazawse w historii nierozdzielnie zespolone w tejże miłemu i sławie armii z wielkością Niepodległości Polski.

Proszę o przyjęcie wyrazów wysokiej czci
(-) Smigły - Rydz, generał dywizji.

Katastrofa samolotu w Radości Pilot ocalał

Wczoraj, o godz. 5.55, wydarzyła się w Radości katastrofa samolotowa. Wypadkowi uległ samolot wojskowy, pilotowany przez podoficera Tadeusza Kocha z 1 p. lotn.

Samolot krążył nad Radością już od godz. 8 rano, wykonywując na niezbyt znacznej wysokości ewolucje i bardzo niebezpieczne akrobacje. W pewnej chwili, gdy samolot znajdował się nad jedną ze stodół, podwozie zawadziło o wy-

stającą część strzechy, zrywając ją zupełnie. Bezpośrednio po tem samolot wznosił się w górę i po kilkunastu locie spadł na ziemię. Samolot jest doszczętnie rozbity, pilot wyszedł z katastrofy bez szwanku, szczęśliwym trafem unikając obrażeń.

Po wypadku pilot na wypożyczonym rowerze odjechał do Warszawy. Rozbity samolot pozostał na miejscu katastrofy.

Kto będzie bronił Grzeszolskiego?

Echa procesu adw. Hofmokl-Ostrowskiego

Wskutek osadzenia w więzieniu adw. Zygmunta Hofmokla-Ostrowskiego (ojca), skazanego w głośnym procesie na 3 miesiące aresztu i pozbawienie prawa praktyki adwokackiej na okres lat 10-u, zapalzył się bez obrońcy bohater sensacyjnego procesu truciel-skiego, Grzeszolski. Sosnowiecki Sąd Okręgowy kończy już opracowanie motywów wyroku, skazującego Grzeszolskiego na dożywotnie więzienie, tak, że sprawa

przejdzie wkrótce do Sądu Apelacyjnego w Warszawie.

Ponieważ obrońca Grzeszolskiego adw. Hofmokl - Ostrowski nie ma nadziei szans odzyskania wolności, procesem tym zająć się będą musieli substytucji uwiecznionego adwokata. Warszawska Rada Adwokacka wyznaczyła jako zastępców adw. Hofmokl - Ostrowskiego we wszystkich prowadzonych przezeń sprawach jego brata i syna.

42.000.000 litrów wody na polewanie ulic stolicy

Zakład Oczyszczania Miasta, któremu podlega czyszczenie i polewanie jezdni o gładkiej nawierzchni w dni upalne, zwalczając plagę kurzu, polewa również ważniejsze arterie o nawierzchni ostrej, w szczególności na Żoliborzu i Powiślu.

Intensywna praca dwudziestu kilku polewaczy mechanicznych Z. O. M. które pracują bez przerwy całą dobę

na dwie zmiany, znajduje wyraz również w ilości zużytej wody. Mianowicie w m-cu czerwcu mechaniczne polewaczki Z. O. M. zużywały przeciętnie na dobę 2.800.000 litrów wody, co dosięga w stosunku miesięcznym olbrzymiej cyfry około 42 milionów litrów. Polewaczki przebiegły w miesiącu sprawozdawczym 26.000 kilometrów.

Zatwierdzenie kar za przemykanie ludzi do Sowietów

Przed Sądem Apelacyjnym rozpatrywana była jak to już pisaliśmy głośna sprawa szajki pomyślowych żydków, którzy zajmowali się nielegalnym przemykaniem

ludzi przez zieloną granicę do Sowietów.

Transport technicznie był organizowany w ten sposób, że amatorów, wynajdowanych przy pomocy różnych naganiaczy i pośredników głównie na terenie Łodzi przewożono w małych partjach do Korca, małego miasteczka po granicznego na Wołyniu, gdzie umieszczano ich na kilka dni w trzyczyniędnych hotelikach a w upatrzoną noc przeprowadzano również małymi grupkami przez linię graniczną. Należy podkreślić, że strażnicy sowieccy nie zatrzymywali przemytników.

Transportowano głównie wybitnych działaczy komunistycznych oraz wszelkiego rodzaju przestępców, którzy chcieli dostać się do sowieckiego raju. Banda przeprowadziła tak około 40 osób, aż przy ostatnim transportie władze wpadły na jej trop i wszystkich 53 członków bandy na czele z Wiktorem Goldsztajnem osadzono pod kluczem. Sąd Okręgowy w Łodzi skazał ich na kary: od roku więzienia do trzech lat, od którego to wyroku zaapelował prokurator uważając kary za zbyt łagodne.

W dniu wczorajszym Sąd Apelacyjny wyrok w stosunku do wszystkich oskarżonych bez zmiany zatwierdził.

Upalnie Skłonność do burz

W całym kraju trwa piękna, słoneczna pogoda o niewielkim zachmurzeniu w Wileńskiem a o bezchmurnym stanie nieba w pozostałych okolicach. Temperatura o godz. 14-ej wzrosła 18 na Hali Gąsienicowej, 24 w Wilnie i Pińsku, 25 w Zakopanem i Grodnie, 26 we Lwowie, 27 w Łucku, 28 w Warszawie, Krakowie, Lublinie, Gdyni, Kielcach, Radomiu i Katowicach, 29 w Łodzi, Zaleszczykach, 30 w Przemyślu, a 31 w Poznaniu, Kaliszu, Cieszynie i Zbąszyniu.

Prognoza: w dalszym ciągu pogoda słoneczna i upalna ze skłonnością do burz w dzielnicach zachodnich. Słabe lub umiarkowane wiatry południowe i południowo-wschodnie.

Pośmiertne odznaczenie tragicznie zmarłego generała i jego towarzyszy

mc za zasługi w służbie wojskowej.

W myśl uchwały rządu pogrzeb ś. p. gen. dyw. Gustawa Orlicz - Dreszera inspektora armii i inspektora obrony powietrznej państwa, wielką wstęgę 7 orderu Odrodzenia Polski za wybitne zasługi położone w walce o niepodległość oraz w pracy dla państwa.

P. Prezydent Rzeczypospolitej nadał Złoty Krzyż Zasługi ś. p. ppłk. dypl. Stefanowi Lothowi i kpt. pil. Aleksandrowi Łagiewskiemu.

Pogrzeb ś. p. ppłk. dypl. Stefana Lotha i kpt. pil. Aleksandra Łagiewskiego odbędzie się we wtorek 21 b. m. w Warszawie, dokąd zwłoki tych oficerów przewiezione zostaną w przeddzień.

SEKCJA ZWŁOK

GDYNIA, 17. 7. Dokonana sekcja zwłok gen. Orlicz - Dreszera wykazała pęknięcie namiotu mózgowego, co spowodowało natychmiastową śmierć. Pierwotne więc przypuszczenia, że śmierć nastąpiła na skutek utopienia, okazały się mylne.

TRZY TRUMNY

GDYNIA, 17. 7. Sala konferencyjna Dowództwa Floty na Oksywiu ubrana jest kirem i zielenią. Trumna gen. Orlicz - Dreszera ma oszlone wieko, przez które widać marsowe oblicze generała. Trumna okryta jest banderą polską marynarki wojennej, a na niej leży czapka generała i szabla ulańska. Po obu stronach trumny ze zwłokami ś. p. gen. Orlicz - Dreszera ustawione są trumny ze zwłokami płk. Lotha i kpt. Łagiewskiego, również okryte banderą marynarki wojennej. Przy trumnach zmarłych wartę honorową pełnią oficerowie marynarki wojennej, marynarze, członkowie L. M. i K. oraz członkowie organizacji b. wojskowych w mundurach.

Od południa przybywają do Dowództwa Floty tłumy ludności oraz delegacje stowarzyszeń i organizacji, składające przy trumnach wieńce i kwiaty. GDYNIA, 17. 7. W związku z uroczystościami żałobnymi przybył do Gdyni minister przem. i handlu Roman oraz pierwszy wice-minister spraw wojsk. gen. Gluchowski. Ministrowie Beck i Roman złożyli w imieniu rządu przy zwłokach ś. p. gen. Orlicz-Dreszera.

ra wieńce z napisem: „Inspektorowi sił powietrznych państwa. Bojownikowi o wolność — Rząd Rzeczypospolitej“.

Do Gdyni przybyły rodziny tragicznie zmarłych ś. p. gen. Orlicz-Dreszera, ppłk. Lotha i kpt. Łagiewskiego. Tymże pociągami przybyły również Rada i Zarząd Główny Ligi Morskiej i Kolonjalnej z wiceministrem Koźmowskiem na czele. O godz. 12-ej w południe przybyła na Oksywie delegacja Rady i Zarządu Głównego Ligi Morskiej i Kolonjalnej, która złożyła wieńce przy trumnach tragicznie zmarłego ś. p. gen. Orlicz-Dreszera.

Rozbity samolot RWD 9 znajduje się obecnie w Dowództwie Floty na Oksywiu, skąd przesyłany zostanie do Centrum badań lotniczych w Warszawie, gdzie zostaną przeprowadzone dokładne badania, ustalające przyczyny katastrofy.

ŻAŁOBA L. M. K.

Na zarządzenie Rady głównej L. M. K. trwać ma przez 6 tygodni żałoba wśród członków Ligi Morskiej i Kolonjalnej.

ŻAŁOBA

Prezydent m. st. Warszawy polecił, aby w poniedziałek, jako w dzień pogrzebu gen. Orlicz - Dreszera wywieszono na wszystkich gmachach miejskich flagi państwowe opuszczone do połowy masztu.

Na pogrzeb gen. Orlicz - Dreszera wyjedzie do Gdyni delegacja Zarządu Miejskiego, w skład której wchodzi p. wiceprezydent Graba - Łęcki i p. dyr. min. Ant. Kamiński. W związku z tragiczną śmiercią ś. p. gen. Orlicz - Dreszera, minister Sprawiedliwości Witold Grabowski wysłał kondolencyjne depesze do wdowy, do matki — wdowy po notariuszu p. Emilji Dreszerowej i do brata — adw. Juliusza Dreszera.

GDYNIA, 17. 7. W związku z uroczystościami żałobnymi przybył do Gdyni minister przem. i handlu Roman oraz pierwszy wice-minister spraw wojsk. gen. Gluchowski. Ministrowie Beck i Roman złożyli w imieniu rządu przy zwłokach ś. p. gen. Orlicz-Dreszera.

Wydawcy i redaktorowie pism polskich przestali do oddziału P. A. T. w Nowym Jorku depesze dające wyraz uczuciom, które ogarniają rodaków w Stanach Zjednoczonych.

Major armii St. Zjednoczonych Anuszkiewicz donosi, że legion polski przygotowuje akademię żałobną ku czci ś. p. gen. Orlicz-Dreszera.

Na pogrzeb gen. Dreszera przyjedzie delegacja oficerska z Berlina

BERLIN, 17. 7. Z powodu tragicznej śmierci gen. Orlicz - Dreszera zgłosił się u attaché wojskowego przy ambasadzie polskiej w Berlinie kpt. von Korff z sztabu głównego armii niemieckiej i złożył pisemne kondolencje od ministra lotnictwa gen. von Goeringa, podsekretarza stanu w ministerstwie lotnictwa gen. lotnictwa Milcha i szefa sztabu lotnictwa gen. Kesselringa.

Prasa niemiecka zamieszcza w związku z tragiczną śmiercią gen. Orlicz-Dreszera dłuższe wspomnienie z fotografiami zmarłego, poświęcając wiele miejsca jego działalności zarówno w wojsku, jak i w pracy społecznej w charakterze prezesa Ligi Morskiej i Kolonjalnej. Dzienniki zaznaczają, że śmierć gen. Orlicz-Dreszera jest tembardziej tragiczna, że był on najwybitniejszym przedstawicielem idei morskiej w Polsce. Pisma wyrażają pod adresem narodu polskiego i jego armii szczere współczucie, z powodu zgonu nie tylko wybitnego wojskowego, ale i jednego z najbliższych współpracowników marszałka Piłsudskiego.

Minister lotnictwa i naczelny dowódca sił lotniczych Rzeszy niemieckiej gen. Goering, z powodu zgonu gen. Orlicz - Dreszera wystosował depeszę kondolencyjną do gen. Smigłego Rydza. Niemieckie ministerstwo lotnictwa wystosowało depeszę kondolencyjną do ministra spraw wojskowych gen. Kasprzyckiego.

W pogrzebie gen. Orlicz - Dreszera w Gdyni wezmą udział z ramienia ministerstwa wojny Rzeszy niemieckiej dwaj oficerowie lotnictwa płk. dypl. von Stumpf i ppłk. dypl. Hanesse.

Min. Świętosławski bada warunki wakacyjnych praktyk studentów

Celem bezpośredniego zapoznania się z warunkami pracy i organizacji praktyk wakacyjnych studentów szkół akademickich i uczniów średnich szkół zawodowych, minister oświaty Świętosławski w towarzystwie kierownika instytutu technicznego uzbrojenia M. S. Wojsk płk. inż. Witkowskiego, w dniach od 13 do 15 lipca rb. odbył podróż inspekcyjną do Starachowickich Zakładów Górniczych, Zakładów Ostro-

skich i Zakładów Ostro-wickich oraz Państwowej Wytwórni Prochu w Pionkach, gdzie przebywają większe grupy praktykantów. W każdej z poszczególnych wytwórni specjalnie w tym celu zgromadzona młodzież mogła bezpośrednio zetknąć się z ministrem i dać odpowiedź pisemną lub ustną na szereg postawionych pytań. Minister zwiędził po mieszczeniu, przeznaczone dla praktykantów, interesując się warunkami higieny i odżywiania.

Niezależnie od tego w dniu 15 lipca rb. minister odbył o godz. 8-ej rano wizytację inspektoratu szkolnego w Radomiu, a następnie szczegółowo zapoznał się ze średnią szkołą rolniczą w Wacynie pod Radomiem.

Powstanie monarchistów w Hiszpanji (Dokończenie ze str. 1-8)

aktywności ze strony elementów monarchistycznych. Wielu monarchistów po ostatnich wyborach miało schronić się do Francji. Władze hiszpańskie wydały wich sprawie specjalne zarządzenia komisji granicznej.

MADRYT, 18. 7. W Quintanar del Rey pod Cuenca doszło do krwawych zaburzeń. W Barcelonie panuje wbrew pogłoskom całkowity spokój.

LONDYN, 18. 7. Według otrzymanych tu wiadomości, Komunikacja telefoniczna Hiszpanji z zagranicą została wstrzymana wczoraj o godz. 21-ej. Korespondent „Daily Express” zdołał zakomunikować swojemu piśmu, co następuje:

„Jestem w centrali telefonicznej, obok mnie stoi cenzor“.

KOMUNIKAT OFICJALNY
MADRYT, 18. 7. Rząd ogłosił przez radio następujący komunikat:

Nowy zbrodniczy zamach przeciwko republikańskiej władzy. Rząd nie chciał odwoływać się do kraju aż do chwili, w której dokładnie zdał sobie sprawę z tego co zaszło. Wydano pospieszne, bezlitosne zarządzenia, celem likwidacji tego zamachu. Część armji hiszpańskiej w Maroku wystąpiła zbrojnie przeciwko republikańskiej władzy, powstając przeciwko własnej ojczyźnie i dopuszczając się zbrodni buntu przeciwko legalnej władzy.

Rząd oświadcza, że ruchwka ogranicza się wyłącznie do niektórych miast w strefie znajdującej się pod protektorem hiszpańskim w Afryce i absolutnie nikt nie przedostał się stamtąd na półwysep, celem dokonania również szaleńczego zamachu. Odwrotnie, Hiszpanie jednogłośnie zareagowali z największym oburzeniem przeciwko potępieniu godnemu zamachowi, który nie udał się już w zarodku.

Rząd podkreśla, że bohaterskie elementy lojalne stawili opór spiskowi w miastach znajdujących pod protektorem, broniąc prestiżu armji i władz republikańskich. Obecnie siły zbrojne republiki lądowej, morskiej i

powietrznej, które z wyjątkiem nielicznych lecz bardzo smutnym zachowały całkowitą wierność, maszerują przeciwko spiskowcom, aby energicznie i bezlitośnie stłumić szaleńcza i haniebną ruchawkę. Rząd panuje nad sytuacją i nieomieszka zawiadomić opinii publicznej, skoro tylko normalny stan rzeczy zostanie przywrócony.

Demonstracje komunistyczne

W godzinach wieczornych na Rynek Starego Miasta usiłowała przedostać się grupa komunistów. Komuniści wznosili okrzyki antypaństwowe. Policja rozprężyła demonstrantów, aresztując kilku najbardziej agresywnych.

Na ulicy Stawki demonstrowała grupa komunistów, która wznosiła okrzyki antypaństwowe, usiłowała przedostać się do śródmieścia. Policja demonstrantów rozprężyła, zatrzymując kilku z nich. W czasie rozpędzania tłumy, kilku wyrostków-komunistów poturbowało dwóch policjantów: Adama Księżopolskiego; lat 29, zamieszkałego w Wągrownej oraz Wincentego Koleczyńskiego, lat 43, zam. przy ul. Niskiej 10. Pobitych opatrzył lekarz pogotowia.

Giełda w dniu 18 lipca

Dzisiejsze zwołanie giełdy nie odbyło się. W obrotach prywatnych tendencja dla papierów procentowych słabsza, akcje bez ruchu.

7 proc. poź. stabilizacyjna 44.25; 3 proc. poź. prem. inwestycyjna 1 em. 62.50, 14 em. 62.00; 4 proc. poź. konsolidacyjna 42.00.

W obrotach prywatnych pożyczki dolarowe 8 proc. poź. z r. 1923 (Dillonowska) 64.50; 7 proc. poź. słaska 47.50; 7 proc. poź. m. Warszawy (Magistrat) 47.50.